

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13Csp/169/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118209975
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8118209975.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: R. Š., Q.. XX.X.XXXX, U. S.. Q. XXXX/X, XXX XX R., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: 365.bank, a.s., Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.312,29 Eur a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a, takto

rozhodol:

U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 7.8.2012, v Obchodných podmienkach, v článku 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 5.6., v znení: "Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa Sadzobníka, 2. na úroky z omeškania, 3. na úrok z úveru, 4. na splátku istiny úveru.", je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 7.8.2012, v Obchodných podmienkach, v článku 6. Predčasné splatenie úveru, následky nesplácania a ukončenie Zmluvy o úvere - bod 6.4., v znení: "V prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 6.2 OP, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou Úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania vo výške stanovenej v Oznámení, a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.", je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Náhradu trov konania stranám n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu 5.9.2018 sa žalobca domáhal, aby súd vydal rozsudok ktorým by rozhodol o povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.312,29 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % z tejto sumy od druhého dňa po dni doručenia žaloby žalovanej do zaplatenia, a zároveň určil, že dve zmluvné podmienky uvedené v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 7.8.2012, v Obchodných podmienkach v bodoch 5.6. a 6.4. v znení tak, ako sú uvedené vo výroku tohto rozsudku, sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

2.1. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril spotrebiteľskú zmluvu. Ide o Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo 7.8.2012 s tým, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 3 900,- eur, ktorý som sa zaviazal žalovanej zaplatiť v 72 mesačných splátkach vo výške 96,85 eura, s konečnou splatnosťou úveru 7.8.2018. V zmluve bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 19,00 %, RPMN vo

výške 20,74 % a priemerná RPMN vo výške 19,59 %, a jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu, ktorú uzatvoril ako spotrebiteľ so žalovanou, dodávateľom finančnej služby.

2.2. Vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu žalobca uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa § 9 ods. 2/ zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len „ZoSU“), konkrétne okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať:

- druh spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. a/ ZoSU),
- dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ ZoSU),
- ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 9 ods. 2 písm. j/ ZoSU).
- výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSU).

Žalobca uviedol, že v súvislosti s povinnosťou žalovanej uvádzať v zmluve o spotrebiteľskom úvere aj predpoklady, ktoré boli použité na výpočet RPMN, poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/7/2017, zo 6.4.2017, z ktorého časť odôvodnenia následne citoval.

Ďalej žalobca uviedol, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo 7.8.2012 neobsahuje správny údaj o výške RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 20,74 % s tým, že hodnota RPMN sa vypočítava zo vzorca na výpočet RPMN, a správna výška RPMN podľa internetovej kalkulačky vychádza 23,76 %. Dodal, že tak podstatný rozdiel vo výške RPMN má ten istý dôsledok ako neuvedenie RPMN.

Napokon žalobca ešte uviedol, že v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo 7.8.2012 je tiež uvedená nesprávne celková výška nákladov 2 616,72 eura. Celková výška nákladov predstavuje rozdiel medzi sumou, ktorú má spotrebiteľ na úver skutočne zaplatiť (výška mesačnej splátky x počet splátok), čo predstavuje v danom prípade sumu 6 973,20 eura (96,85 eura x 72) a výškou poskytnutého úveru (3 900,- eur). Skutočná celková výška nákladov je preto správne 3 073,20 eura (6 973,20 eura - 3 900,- eur = 3 073,20 eura).

Žalobca uzavrel, že Zmluva o úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo 7.8.2012 neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/, f/, j/ a k/ ZoSU a tiež neobsahuje správny údaj o RPMN, preto je predmetný úver podľa § 11 ods. 1 písm. a) a b) ZoSU, bezúročný a bez poplatkov, a bezdôvodné obohatenie žaluje vo výške rozdielu medzi jeho platbami, t.j. 5.212,29 Eur a výškou úveru 3.900,- Eur, teda 1.312,29 Eur.

2.3. Vo vzťahu k neprijateľným zmluvným podmienkam žalobca uviedol, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo 7.8.2012 obsahuje aj neprijateľnú zmluvnú podmienku v znení tak, ako je uvedená v prvej vete výrokovej časti tohto rozsudku s tým, že predmetné zmluvné ustanovenie poskytuje žalovanej ako dodávateľovi úveru možnosť započítavať jeho platby na iný účel, než akým je splatenie istiny tohto úveru, a bez ohľadu na jeho vôľu. Toto ustanovenie zmluvy zakladá nevyvážený vzťah medzi ním a žalovanou, pokiaľ ide o započítavanie jeho platieb na predmetný úver, keďže umožňuje žalovanej postupovať v tomto smere nepredvídateľne a započítavanie mojich platieb sa tak stáva preňho netransparentné s tým, že uvedená zmluvná podmienka spôsobuje, v rozpore s požiadavkou dobrej viery, zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa, a je teda v rozpore s generálnou klauzulou (§ 53 ods. 1 OZ). Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn. 6Co/39/2011, z 20.9.2011, z ktorého časť odôvodnenia následne citoval.

Ďalej žalobca uviedol, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo 7.8.2012 obsahuje aj (ďalšiu) neprijateľnú zmluvnú podmienku v znení tak, ako je uvedená v druhej vete výrokovej časti tohto rozsudku s tým, že neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky už bola určená rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 22Co/2/2017, z 28.11.2017.

2.4. V obdobných konaniach (o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok) spotrebiteľa zastúpený rovnakým advokátom pritom na tomto mieste obvykle ešte uvádzajú (vo vzťahu k naliehavému právnomu záujmu na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky - pričom obdobnými slovami tak napokon urobil aj žalobca v tejto veci svojom oneskorenom doplnujúcom vyjadrení zo dňa 15.11.2021), že pojem neprijateľná podmienka vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje materiálnu disproporciu ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/ EHS). Túto skutočnosť je súd povinný preveriť z úradnej moci (§ 298 ods. 1 CSP, rozsudok SD EÚ

C-240/98 až C-244/98), teda v tomto prípade sa nedá uvažovať o výsostnom práve spotrebiteľa, ktorý by nebol viazaný neprijateľnou podmienkou len za stavu, kedy by sa výslovne určenia jej neplatnosti domáhal (§ 3 ods. 5 veta prvá zák. č. 250/2007 Z.z.). Poukázal na to, že neprijateľná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa. Naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok je daný zákonom a nie je potrebné ho preukazovať. Dodávajú tiež že „s týmto stavom sa vysporiadal“ aj SD EÚ v rozsudku z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, keď uviedol, že „Národná právna úprava, ktorá národnému súdu v rámci konania o žalobe podanej poskytovateľom spotrebiteľského úveru proti spotrebiteľovi a spočívajúcej na zmluve medzi nimi uzavretej, znemožňuje po uplynutí premlčacej lehoty z úradnej povinnosti alebo na základe podnetu spotrebiteľa určiť, že podmienka obsiahnutá v zmluve medzi nimi uzavretej je nekalá, je v rozpore so smernicou Rady 93/13/EH.“ (pozn. súdu: v uvedenom rozsudku sa však SD EÚ zaoberal iba povinnosťou národného súdu podľa článku 6(1) hore uvedenej smernice zabezpečiť - v konaní o žalobe podanej dodávateľom proti spotrebiteľovi ochranu spotrebiteľa v zmysle uvedenej smernice aj pri spotrebiteľovej nečinnosti - aby nekalé podmienky neboli pre spotrebiteľa záväzné. Už na tomto meste tak treba poukázať na to, že uvedené rozhodnutie sa týkalo konania o žalobe podanej poskytovateľom proti spotrebiteľovi, a nie procesných podmienok a významu opačných konaní, a v rámci toho povinnosti členských štátov „zabezpečiť“ aby spotrebiteľia neboli viazaní nekalými podmienkami, vrátane možnej odradzujúcej funkcie súdneho rozhodnutia prispievajúcej k ukončeniu používania nekalých podmienok, a teda nie primeranosti, potrebnosti, zmyslu a podmienok akýchkoľvek ďalších resp. rôznych iných súdnych konaní iniciovaných naopak spotrebiteľom a týkajúcich sa opakovane rovnakého predmetu po splnení povinnosti členského štátu podľa článku 6(1) tejto smernice, najmä ak je ochrana žalobcu ako spotrebiteľa pred ním uvedenými neprijateľnými zmluvnými podmienkami, tak ako je to aj podľa vyjadrení a vedomostí samotného žalobcu uvedených v predchádzajúcom a úvode tohto bodu odôvodnenia, našim štátom už zabezpečená - t.j. ak predmetné zmluvné podmienky už boli vyhlásené za neplatné, z ustanovenia § 53a OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa ich používania, a najmä neprijateľná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ), a to všetko bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa - o čom žalobca, vychádzajúc z jeho žaloby, vie).

3.1. Žalovaný vo vojom písomnom vyjadrení so žalobou nesúhlasil a navrhol, aby súd žalobu zamietol. Vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu žalobcu namietal premlčanie žalobcom uplatneného nároku, a to tak v subjektívnej ako aj v objektívnej premlčacej dobe.

Uviedol, že žalobca splatil dlh zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX dňa 08.07.2014 a žalobu doručil súdu dňa 05.09.2018, pričom objektívna premlčacia doba uplynula dňa 08.07.2017.

Ďalej uviedol, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňom, kedy žalobca uhradil žalovanému poslednú splátku úveru a tým splatil predčasne celý úver, k čomu poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25Co/1019/2015 zo dňa 27.07.2016 a zo dňa 13.11.2014, sp. zn. 7Co/90/2013, a Okresného súdu Levice, sp. zn. 14C/24/2014 zo dňa 27.03.2018. V zmysle uvedeného tak subjektívna premlčacia doba uplynula dňa 08.07.2016.

Dodal, že objektívna premlčacia doba začala taktiež plynúť od splatenia poslednej splátky úveru, čo vyplýva napríklad aj z ust. § 103 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti s tým, že poslednú splátku žalobca uhradil dňa 08.07.2014 a objektívna premlčacia doba uplynula 08.07.2017.

Žalovaný uzavrel, že podaná námietka premlčania spôsobuje zánik vymáhateľnosti a uplatniteľnosti pohľadávky žalobcu voči žalovanému, a že posudzovanie plynutia subjektívneho premlčania opiera aj o rozhodovacia prax Krajského súdu v Prešove, napríklad sp. zn. 21Co/193/2014.

3.2. Vo vzťahu k náležitostiam zmluvy o úvere žalovaný uviedol, že zmluva o úvere obsahuje všetky požiadavky, ktoré zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje vychádzajúc pritom z pre Slovenskú republiku záväzného rozsudku Súdneho dvora vo veci č. C - 42/15, Home Credit Slovakia. Poukázal na to, že v predmetnom rozsudku Súdny dvor ES uviedol, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti podľa čl. 10 ods. 2 Smernice, sankcia v podobe toho, že zmluva sa považuje za zmluvu bez úrokov a poplatkov je primeraná len v prípade, ak ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku.

Žalovaný ďalej uviedol, že považovať zmluvu o úvere za bezúročnú z dôvodu údajnej absencie druhu spotrebiteľského úveru je dôvodné označiť za zjavne neprimerané. Dodal, že Zmluva o úvere pritom presne uvádza druh úveru - dostupná pôžička, účel úveru

- v zmysle bodu 1 článku 2, podľa ktorého Banke vzniká Zmluvou o úvere záväzok poskytnúť Klientovi peňažné prostriedky, ak splní podmienky stanovené Bankou, do výšky uvedenej v Zmluve o úvere, a poskytnutím prostriedkov zo Zmluvy o úvere vzniká Klientovi záväzok tieto peňažné prostriedky vrátiť, zaplatiť úroky, poplatky, plniť iné povinnosti v zmysle Obchodných podmienok - dostupná pôžička.

3.3. K dobe trvania spotrebiteľského úveru žalovaný uviedol, že Zmluva o úvere jasne obsahuje dobu trvania spotrebiteľského úveru, konkrétne v trvaní 72 mesiacov s konečným termínom splatnosti 07.08.2018, a že žalobca ako priemerný spotrebiteľ tak presne vedel, na akú dobu zmluvu uzatvára a po akú dobu bude povinný svoj dlh zo Zmluvy o úvere splácať.

3.4. K náležitosti RPMN žalovaný uviedol, že žalobca odôvodňuje údajnú nesprávnosť výpočtu RPMN v Zmluve o úvere internetovou nezáväznou kalkulačkou portálu sme.sk nezodpovedajúcou právnej úprave platnej v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere, a že súčasne započítava poistenie úveru, o ktoré žalobca požiadal dobrovoľne v žiadosti o úver, do celkových nákladov spojených s úverom, čo je však nesprávne. Uviedol, že žalobca v žiadosti o úver požiadal o základný súbor poistenia, a na základe jeho vyhlásenia, že spĺňa predpoklady poistenia úveru, bolo poistenie dohodnuté v zmysle Zmluvy o úvere. Tvrdil, že žalobca tak sám a dobrovoľne požiadal o poistenie úveru.

Žalovaný ďalej poukázal na to, že do celkových nákladov podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. patria:

- všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere;
- náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

Žalovaný uviedol, že zákonodarca použil podmieňovací spôsob pre zakotvenie povinnosti započítať náklady na poistné do celkových nákladov úveru, a že zo znenia zákona je dôvodný jediný správny záver, a to tak podľa logického ako aj gramatického výkladu, a to, že ak spotrebiteľ nemusí navyše úver poistiť, aby ho získal, nie je zákonom daná povinnosť započítať náklady na poistné do celkových nákladov úveru. Skutočnosť, že poistenie úveru nebolo vyžadované, vyplýva podľa žalovaného z Formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, ktorého prevzatie Žalobca potvrdil v zmysle bodu 2 čl. 2 Zmluvy o úvere.

Napokon žalovaný ešte uviedol, že žalobca pri výpočte RPMN vychádzal z internetovej, nezáväznej kalkulačky portálu sme.sk, ktorá nezohľadňuje novelizáciu právnych ustanovení, pričom k zmene výpočtu RPMN došlo od 01.01.2016 novelou zákona č. 129/2010 Z. z, a predložil výpočet podľa internetovej kalkulačky, ktorá umožňuje ako jedno z kritérií výpočtu RPMN zadať aj dátum uzatvorenia Zmluvy o úvere. Uviedol, že podľa internetovej kalkulačky portálu finančnej osvetly a ochrany finančného spotrebiteľa MF SR je pri zadaní mesačnej splátky úveru 92,00 Eur RPMN vo výške 20,58% s tým, že Zmluva o úvere obsahuje údaj 22,99 % (pozn. súdu: číslo uvedené zrejme omylom, v zmluve je údaj 20,74 %), teda o 0,16 % vyšší, ako výsledok výpočtu RPMN portálu fininfo.sk, a je zjavné, že tento údaj tak nemôže byť v neprospech spotrebiteľa a nemožno preň sankcionovať úver bezúčnosťou a bezpoplatkovosťou. Žalovaný dodal, že internetové kalkulačky neposkytujú úplné a presné výpočty, sú orientačným nástrojom, ktorý informatívne počíta RPMN, no nemožno na ne hľadieť ako na záväzný dôkaz, a preto rozdiel 0,16% považuje za vcelku odôvodnený.

3.5. K náležitosti celkovej čiastky úveru žalovaný uviedol, že obdobne Žalobca započítal poistenie úveru aj do celkovej čiastky úveru, pokiaľ však nebolo súčasťou v zmysle platného zákona celkových nákladov spojených s úverom, nemá byť ani súčasťou celkovej čiastky úveru, a preto Žalobcom predložený výpočet celkovej čiastky úveru je dôvodné považovať za nesprávny. Žalovaný mal za to, že spotrebiteľ nebol spochybnený v možnosti posúdiť rozsah svojho záväzku, nakoľko poznal údaje o výške úveru a celkovej výške nákladov, vedel, koľko bude nakoniec musieť zaplatiť a prijatím úveru s takýmito podmienkami súhlasil.

Žalovaný uviedol, že zmluva o úvere obsahuje predmetný údaj, nakoľko v bode 2.1 Zmluvy o úvere pod tabuľkou písmom totožným s ostatným textom zmluvy, t.j. spotrebiteľ nemohol mať pocit, že ide o nerovnocenný údaj uvedený menším písmom, je napísané: Celkovú čiastku úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom. Podľa žalovaného predmetné uvedenie sumy, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť nie je zavádzajúce, je presné a opakovane uvedené v zmluvnej dokumentácii tak, aby bol spotrebiteľ dostatočne informovaný o tom, aká bude jeho celková čiastka,

ktorú nakoniec zaplatí. Priemerný spotrebiteľ aj s priemerným vzdelaním si totiž vie spočítať predmetné dva údaje, a to výšku úveru a celkovú výšku nákladov, a tieto údaje sú v Zmluve o úvere uvedené bez akýchkoľvek pochybností, dokonca sú zvýraznené.

Žalovaný tiež dodal, že dikcia zákona pritom nehovorí o tom, že celkovou čiastkou, ktorú má spotrebiteľ uhradiť, je násobok počtu splátok s ich výškou, ale podľa ust. § 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z. z. celkovou čiastkou sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, a zákon taktiež celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom nedefinuje ako násobok počtu splátok a výšky splátok, ale podľa ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere boli definované ako všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Pri skúmaní správnosti výšky celkovej čiastky úveru tak je podľa názoru Žalovaného potrebné skúmať, čo je obsahom celkových nákladov spojených s úverom s tým, že obsah celkových nákladov spojených s úverom je pritom definovaný priamo zákonom a vyplýva zo Zmluvy o úvere.

3.6. Napokon žalovaný ešte namietal absenciu naliehavého právneho záujmu určenia neprijateľných zmluvných podmienok. Uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že zmluvný vzťah medzi stranami sporu zanikol splatením úveru pred viac ako 4 rokmi, neexistuje naliehavý právny záujem, objektívna právna neistota žalobcu, ktorú je potrebné súdnym rozhodnutím upraviť, k čomu žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/41/2017. Žalovaný dodal, že nakoľko zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným zanikol a akékoľvek finančné nároky zo Zmluvy o úvere sú premlčané, neexistuje aktuálny stav objektívnej hrozby žalobcu, preto ani v zmysle ust. § 137 d) CSP nie je daný naliehavý právny záujem na podaní žaloby na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky, k čomu poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 M Cdo 1/2009 a rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Cdo 49/2003 (75/2003ZSP). Žalovaný uzavrel, že aktuálna objektívna právna neistota medzi stranami sporu v súčasnosti neexistuje.

3.7. Vo vzťahu k tomu, že jednou z neprijateľných zmluvných podmienok by malo byť aj právo veriteľa na zmluvné úroky po zosplatnení úveru žalovaný uviedol, že veriteľ má nárok na zmluvné úroky po zosplatnení v zmysle zákona, k čomu zároveň poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov (o povinnosti platiť úroky z úveru do okamihu ich reálneho vrátenia bez ohľadu na zosplatnenie úveru) a uzavrel, že názor, podľa ktorého by neprináležali veriteľovi zmluvné úroky po zosplatnení úveru, je v zmysle aktuálnej súdnej praxe prekonaný.

4. Žalobca, zastúpený advokátom, sa k doručenému vyjadreniu žalovaného písomne nevyjadril, hoci ho na to súd pri príprave pojednávania uznesením podľa § 167 ods. 3 CSP vyzval s tým, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť (viď aj § 291 ods. 3 CSP).

5. Po nariadení pojednávania žalobca písomným podaním zo dňa 15.11.2021 (8 dní pred pojednávaním, na ktoré boli strany predvolávané 23.9.2021) navrhol rozšírenie žaloby o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, túto zmenu žaloby však súd v zmysle ust. § 142 ods. 1 a § 143 ods. 1 CSP uznesením vyhláseným na nasledujúcom pojednávaní nepripustil, keďže v tomto štádiu konania už boli vykonané všetky úkony pri príprave pojednávania (podľa § 167 ods. 2 a 3 CSP) a museli by sa preto opakovať a ďalej dopĺňať, a výsledky doterajšieho konania by tak nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe.

6. Súd sa oboznámil so žalobou a všetkými prostriedkami procesného útoku a obrany, ktoré strany sporu počas konania uplatnili, vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinnými dôkazmi, ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený (§ 204 CSP), a na základe zhodných (resp. riadne a včas konkrétne nepopretých) tvrdení rozhodujúcich skutočností (§ 132 ods. 1, § 151 a § 186 ods. 2 CSP) a vykonaných dôkazov si osvojil podstatný skutkový stav tak (v rozsahu a obsahovej zhode s tým) ako ho v rozhodných nesporných okolnostiach vo svojich podaniach opísali strany sporu, v ktorých nimi prednesené skutkové tvrdenia (nie ich právne zhodnotenie) nikto nespochybnil, a ani súd nemal žiadny dôvod pochybovať o ich pravdivosti (viď prímernane § 151 ods. 1 a § 186 ods. 2 CSP), a sporný tak nebol.

I. Určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok

7. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

8. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

9. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 OZ v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

10. Podľa § 53a ods. 1 OZ ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

11. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

12. Podľa § 298 ods. 2 CSP ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

13. V danom prípade sa žalobca domáhal určenia, že ním označené zmluvné podmienky uvedené v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 7.8.2012, v Obchodných podmienkach v bodoch 5.6. a 6.4., ktorá je podľa jeho nespochybných tvrdení spotrebiteľskou zmluvou, a ohľadom ktorých súd už rozhodol v inom konaní, a to v súvislosti s prvou z nich o neprijateľnosti obdobnej zmluvnej podmienky s rovnakým významom rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co39/2011, z 20.9.2011 (v ktorej súd už poukázal na to, že „Ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke, akou je rozhodnutie o účele platby, ... nerešpektujúc pritom určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa, je zmluva

v tejto časti hrubo nevyvážená“), a o druhej rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co/2/2017 z 28.11.2017, sú v zmysle ust. § 54 OZ neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

14. Z ust. § 53 ods. 1 OZ pritom vyplýva, že za neprijateľné podmienky (ktoré sú v zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatné), sú považované ustanovenia obsiahnuté v spotrebiteľských zmluvách, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, s výnimkou tých prípadov (v ktorých to neplatí, resp. sa na to neprihliada), ak sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny (a sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne), alebo ak boli individuálne dojednané. Tieto kritériá neprijateľnosti zmluvných ustanovení pritom v danom prípade žalobcom napadnutých (označených) zmluvných podmienok uvedených v zmluve o revolvingovom úvere podľa názoru súdu jednoznačne naplnené boli, a tieto ustanovenia tak neprijateľnými (a tým aj neplatnými) podmienkami nepochybne sú.

15. V prvom rade súd poukazuje na to, že nevidí dôvod na odklon od právoplatných rozhodnutí o neprijateľnosti rovnakých resp. obdobných zmluvných podmienok s rovnakým významom, na ktoré v žalobe poukázal žalobca (vo vzťahu k prvej z nich bez námietok žalovaného), a z ktorých preto aj tento súd vychádzal.

16. Okrem toho má pritom aj tento súd za to, že ustanovenie o poradí, resp. spôsobe zápočtu platieb klienta bez ohľadu na to, na aké záväzky bude platba poukázaná, ktorým sa spotrebiteľ bez akejkoľvek zjavnej či jemu známej výhody (protiplnenia) vopred vzdáva svojho budúceho práva určovať účel svojich budúcich platieb, podľa ktorého by sa mali platby započítavať najprv na poplatky podľa Sadzovníka, potom na úroky z omeškania, následne na úrok z úveru a až napokon na splátku istiny úveru, a vo svojich dôsledkoch bez primárneho znižovania istiny by navyše mohlo zvyšovať celkové náklady spotrebiteľa (generovaním ďalších úrokov z nesplatennej istiny), spôsobuje celkom zjavne značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ tak predstavuje neprijateľnú podmienku.

17. Okrem toho pozornosti súdu neušlo ani to, že napadnutá zmluvná podmienka o zápočte platieb bez ohľadu na to na aké záväzky bola platba poukázaná zmluvné postavenie žalobcu ako spotrebiteľa oproti bežnej zákonnej úprave navyše v zmysle ust. § 54 ods. 1 OZ aj nepochybne neprípustne zhoršuje. Spôsob zápočtu čiastočných platieb dlžníka je totiž podporne a primerane upravený v zákonom ustanovení § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak, ktoré je pre spotrebiteľa z hľadiska rýchlosti splácania dlhu a s tým súvisiaceho nižšieho vzniku ďalších nákladov (vo forme úrokov či iného príslušenstva) zjavne výhodnejšie než ako by to malo byť podľa napadnutej zmluvnej podmienky, a odklon od neho tak jeho pozíciu nepochybne (nepripustne) zhoršuje.

18. Rovnako tak aj druhá napadnutá zmluvná podmienka, podľa ktorej banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru (okrem úroku z omeškania) zmluvnou úrokovou sadzbou od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku, bežné zmluvné postavenie dlžníka v zmysle ust. 54 ods. 1 OZ neprípustne zhoršuje. Súd (aj v zmysle rozhodnutia NS SR 6Cdo/113/2018, na ktoré poukázal žalobca) nijako nespochybňuje právo veriteľa na kumuláciu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania, a na úhradu dohodnutých úrokov aj po predčasnom zosplatnení úveru, resp. po vyhlásení jeho predčasnej splatnosti, podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo 42/2020, publikovaného v jeho Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR však platí, že „Po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny („iba“, pozn. konajúceho súdu) vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ ... „Z toho dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ (R 5/2021).

19. Obe žalobcom napadnuté zmluvné podmienky sú teda podľa súdnej praxe a aj podľa názoru súdu nepochybne neprijateľné. Pochybnosti však mal súd (i v súvislosti s námietkou žalovaného o neexistencii naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení) o význame a prípustnosti osobitnej žaloby v časti o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok v individuálnom spotrebiteľskom spore, ktoré konajúci

súd v minulosti už aj viackrát vyslovil a formuloval v niektorých svojich skorších rozhodnutiach (napr. v rozsudku vo veci 13C/372/2015, 13C/1/2016, a ďalších), v ktorých súd vychádzal z neprípustnosti individuálnej spotrebiteľskej žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vzhľadom na to, že žalobcovia neobjasnili a nepreukázali naliehavý právny záujem na žiadanom určení. Súd pritom vychádzal z toho, že naliehavý právny záujem na individuálnej žalobe o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nijako nevyplýva (na rozdiel od toho ako to tvrdili žalobcovia) priamo z ustanovení hmotného práva podľa § 53 OZ, ani z ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho (konkrétneho) práva (ktoré žalobcovia nešpecifikovali), a ani z ust. § 298 CSP, či poukazu na povinnosť štátu zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol takou podmienkou viazaný.

Konajúci súd v týchto veciach opakovane vyslovil názor, že ak ide len o záujem žalobcu deklaratórne rozhodnutím súdu určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky, o ktorej žalobca, tvrdiac s tým súvisiace hmotnoprávne dôvody, má svoju predstavu, vie, že je neprijateľná, a tiež to, že v inom konaní (ako tvrdí) už boli predmetné zmluvné podmienky vyhlásené za neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti, že z ustanovenia § 53a OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa ich používania, a že neprijateľná zmluvná podmienka je absolútne neplatná podľa § 53 ods. 5 OZ „a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa“ (viď body 2.3. a 2.4. tohto odôvodnenia), tak právny záujem na tomto určení (význam tohto súdneho konania v tejto časti) - len pre to, aby o tomto (časti právneho vzťahu) nadobudol judikovanú istotu, resp. aby to bolo určené aj v tomto konaní, keď nie je zjavné či inak vôbec bude resp. má byť toto právo predmetom súdneho konania, teda či si

voči nemu žalovaný dodávateľ (napr. aj s poukazom na premlčanie či ukončenie zmluvy) bude na súde vôbec nejaké s tým súvisiace právo uplatňovať a či je takáto súdna ochrana nejakého jeho konkrétneho práva vôbec potrebná - s poukazom na hospodárnosť konania a v zmysle predchádzania zbytočnému rozmnožovaniu sporov, nie je naliehavý. Súd k tomu poukazoval aj na to, že uvedené je ešte zreteľnejšie v prípadoch, ak je žalobca zastúpený advokátom, keď súčasťou právnych služieb advokáta je nepochybne aj poskytovanie základného právneho poradenstva, a jeho úloha a ochranná funkcia práva (tam kde právne normy pôsobia objektívne) tak môže byť a je už primerane naplnená tým, že advokát spotrebiteľovi vysvetlí, aké sú jeho práva a povinnosti a ako sa má zachovať, a nie tým, že ho bude viesť k nepotrebnému nadužívaniu právnych prostriedkov, a za každú cenu, bez rozumného a primeraného záujmu samotného spotrebiteľa, tohoto zaťažovať zbytočnými súdnymi spormi, „tlačiť“ do súdneho konania a zastupovať v ňom.

Súd pritom tiež poukazoval na to, že prípustnosť takejto osobitnej určovacej žaloby nemožno odôvodniť iba poukazom na ust. § 298 CSP, keďže toto ustanovenie je vymedzené ako osobitné oprávnenie súdu resp. osobitná náležitosť rozhodnutia v spotrebiteľských veciach (uviesť znenie takej podmienky vo výroku rozsudku), a nie ako ustanovenie oprávňujúce žalobcu na podanie osobitne k tomu smerujúcej žaloby (porovnaj k tomu aj gramatické vyjadrenie „uviedie vo výroku“ verzus možnosť požadovať aby „sa rozhodlo o určení“). Z hľadiska prvotného posudzovania žalôb a ich účelu totiž netreba stratiť zo zreteľa, že aj určenie neprijateľnosti, a teda neplatnosti zmluvnej podmienky, je nepochybne určením právnej skutočnosti, pričom pre procesnú prípustnosť takejto žaloby (a nie len povinnosť a prípustnosť s tým súvisiaceho predbežného právneho posúdenia a osobitného uvedenia jej znenia vo výroku rozsudku zo strany súdu) je preto nevyhnutné, aby v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP možnosť takejto žaloby (vrátane s tým súvisiaceho osobitného právneho významu) vyplývala z osobitného predpisu. Súd pritom zdôraznil, že žiadne súdne konanie nemôže byť samoučelné. Žiadny osobitný predpis pritom možnosť takejto žaloby a jej osobitný význam pre daného konkrétneho spotrebiteľa nikde neustanovuje.

Konajúci súd tiež dodal, že aj z hľadiska doslovného (gramatického) výkladu ust. § 137 písm. d) CSP (umožňujúceho požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, „ak to vyplýva z osobitného predpisu“) ustanovenie § 298 CSP (toho istého zákona) vo vzťahu k ust. § 137 písm. d) CSP nepochybne žiadnym osobitným predpisom (zákonom) nie je, a teda osobitný význam a ani osobitnú možnosť takejto žaloby pre dotknutého spotrebiteľa v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP osobitne nezakladá, a na podanie takejto osobitnej žaloby tak individuálneho spotrebiteľa ani neopravňuje. Súd k tomu poukazoval aj na názor vyjadrený v komentovanej odbornej literatúre, podľa ktorého „hoci výpočet § 137 CSP je len demonštratívny, domnievame sa, že žaloba výlučne na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore už nebude prichádzať do úvahy. Pravidlom budú žaloby, ktorých obsahom je splnenie povinnosti (plniť, vydať bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu, zaplatiť primerané finančné zadostučinenie a pod. - porovnaj ods. 2 komentovaného ustanovenia) alebo určenie, či tu právo je (napr. vlastnícke), a súd bude platnosť ustanovení spotrebiteľskej zmluvy posudzovať ako prejudiciálnu otázku.“ (Števíček, M., FicoVá, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1037.).

V súvislosti s úvahami o (ne)potrebe (naliehavého) právneho záujmu na požadovanom určení pritom konajúci súd v týchto prípadoch napokon tiež poukázal na to, že podľa jeho názoru nestačí a neprichádza do úvahy ani iba prípadný jednoduchý poukaz

na ust. § 3 ods. 3 a 5 zák. č. 250/2007 Z.z., ktorý deklaruje, že (ods. 3) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pre neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a (ods. 5) možnosť spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa domáhať sa na súde ochrany svojho práva proti porušiteľovi. Uvedené ustanovenie v ods. 3 totiž deklaruje iba legitímny cieľ a účel nášho právneho poriadku v spotrebiteľských veciach, t.j. (právo na) ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami bez toho, aby z tohto ustanovenia vyplývali konkrétne práva, resp. spôsob ako má byť táto ochrana právne zabezpečená, prípadne že sa tak má stať výlučne a vždy iba v súdnom konaní, a že by táto ochrana nemohla byť, v podmienkach nášho štátu, riadne zabezpečená (podobne ako rad ďalších práv, napr. právo na ochranu pred inými neplatnými úkonmi alebo zmluvnými dojednaniami, právo na ochranu majetku a vlastníckeho práva, právo na ochranu obydľia, života a zdravia, atď.) bez nutnej ingerencie súdu už prijatím a objektívnym pôsobením všeobecne záväzných právnych predpisov (stanovujúcich napr. absolútnu neplatnosť právnych úkonov alebo ich častí, nevymáhateľnosť nemravných nárokov, ex offio kontrolu zmluvných podmienok v súdnom konaní tam, kde sa súvisiace vzťahy stanú predmetom konania na súde, a pod. - vid' aj znenie záväzku členských štátov EÚ, vrátane SR, podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS „zabezpečiť“, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa). Nasledujúce ust. v § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. v nadväznosti na to potom deklaruje právo spotrebiteľa domáhať sa proti porušeniu ochrany svojho práva aj na súde, teda právo na súdnu ochranu, avšak, tak ako vyplýva z doslovného textu aj zrejme účelu tohto ustanovenia, malo by ísť o ochranu jeho konkrétneho práva (s prihliadnutím na jeho povahu), a (vzhľadom na absenciu úpravy ďalších podrobností) za podmienok ustanovených ostatnými zákonmi (upravujúcimi napr. súdne poplatky, právomoc a príslušnosť súdu, podmienky a prekážky konania), a nie o jeho absolútnu nepotrebnú abstraktnú ochranu v zbytočných sporoch bez praktického významu (naliehavého právneho záujmu), v ktorých nie je zjavné o ochranu ktorého jeho konkrétneho práva by vlastne pri osobitnej žalobe na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky malo ísť.

20. Všetky rozsudky, v ktorých konajúci súd ohľadom neprípustnosti a zbytočnosti osobitných žalôb o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vychádzal z vyššie uvedených názorov (uvedených v bode 19. tohto odôvodnenia) však boli odvolacím súdom zrušené (bez vysvetlenia dôvodov zrušenia týchto rozsudkov namiesto možnosti ich zmeny v zmysle § 388 CSP, ako aj vysvetlenia individuálneho významu týchto žalôb) a vrátené konajúcemu súdu na ďalšie konanie s poukazom na ust. § 3 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a ust. § 298 CSP a právny názor, že spotrebiteľ sa vždy môže domáhať určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky (bez vysvetlenia osobitného významu týchto konaní), a to dokonca bez ohľadu na plynutie času a skutočnosť, či sú tieto zmluvné vzťahy už ukončené, a tiež bez ohľadu na to či si spotrebiteľ už splnil aspoň svoje základné (nesporné) skutočnosti a či si dodávateľ voči nemu neprijateľnú zmluvnú podmienku aktuálne vôbec nejako uplatňuje, a preto súd napokon vzhľadom na takúto rozhodovaciu prax tunajšieho odvolacieho súdu, v záujme nepredlžovania súdneho sporu, formálne vyslovil zistenú neprijateľnosť zmluvných podmienok, ktorých určenia sa žalobca domáhal tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, hoci žalobca v tomto konaní nijako nevysvetlil, netvrdil a ani nepreukázal, že by bol akokoľvek nútený domáhať sa v tomto smere súdnej

ochrany a uplatňovať určenie ich neprijateľnosti vo výroku rozsudku v tomto súdnom konaní.

II. Bezdôvodné obohatenie

21. Podľa nespochybných tvrdení žalobcu predmetom zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 7.8.2012 bolo poskytnutie úveru vo výške 3.900,- Eur, žalobca bezdôvodné obohatenie žaluje vo výške rozdielu medzi jeho platbami 5.212,29 Eur a výškou úveru 3.900,- Eur, teda 1.312,29 Eur, pričom podľa nespochybných tvrdení žalovaného poslednú splátku žalobca uhradil dňa 8.7.2014.

22. Podľa § 451 ods. 2 zák. č. 40/1964 Zb. (ďalej len „OZ“) bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

23. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

24. Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

15. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

15. V danom prípade zo žaloby vyplýva, že žalobca svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia odvodzuje z poukazu na nedostatok náležitostí písomnej zmluvy o úvere a svoje platby. Žalovaný k tvrdeniam žalobcu o nedostatku náležitostí zmluvy uviedol vlastné skutkové tvrdenia a vysvetlenia o ich splnení, avšak voči tomuto nároku vzniesol aj námietku premlčania. Okrem uplynutia subjektívnej premlčacej doby pritom vzniesol aj námietku uplynutia objektívnej premlčacej doby odôvodnenú tým, že žalobca splatil dlh zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX dňa 08.07.2014, žalobu doručil súdu dňa 05.09.2018, a objektívna premlčacia doba uplynula dňa 08.07.2017, čo žalobca (riadne a včas) nijako nerozporoval, a preto sa súd musel vysporiadať najprv s touto námietkou. Objektívna premlčacia doba podľa § 107 ods. 2 OZ totiž určuje najneskoršiu dobu, za ktorú sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia (najneskôr) premlčí, a preto subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby. Z ustálenej súdnej praxe (porovnaj R 29/1983) pritom vyplýva, že ak dlžník vznesenie námietku premlčania, nemôže súd premlčané právo (nárok) priznať a žalobu v takomto prípade zamietne bez toho aby skúmal, či uplatňované právo veriteľa existuje alebo nie. Vychádza sa pritom z princípu procesnej ekonómie - úspornosti, že ak je uplatnené právo - pohľadávka skutočne premlčaná, bola by žaloba aj tak zamietnutá.

16. Podľa § 107 ods. 2 OZ, upravujúceho objektívnu premlčaciu dobu, sa pritom právo na vydania bezdôvodného obohatenia premlčuje za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Pre posúdenie tejto námietky tak bolo rozhodujúce posúdenie (ne)úmyselnej povahy tvrdeného bezdôvodného obohatenia. Žalobca (oboznámený s námietkami žalovaného) pritom žiadny úmysel žalovaného bezdôvodne sa na jeho úkor obohatiť (nejakým konkrétnym spôsobom) v priebehu celého konania (až do vyhlásenia rozsudku) nijako netvrdil (a teda ani nepreukázal), a ani súd, v medziach stranami vymedzeného predmetu konania a nimi prednesených skutkových tvrdení a predložených príloh, nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o úmysle žalovaného obohatiť sa na úkor žalobcu úmyselne. Súd preto pri posúdení uplatnenej námietky premlčania vychádzal zo všeobecnej trojročnej objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá plynie odo dňa, keď k nemu malo dôjsť, a keďže žalobca plnenie, z ktorého sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia, poskytol žalovanému naposledy 8.7.2014 (keď podľa nespochybnených tvrdení žalovaného uhradil poslednú splátku), žaloba bola podaná na súde až 5.9.2018 (teda viac ako 3 potom) a žalovaný sa premlčania dovoľal, súd z tohto dôvodu, bez potreby ďalšieho vecného posúdenia práva (keďže podľa § 100 ods. 1 OZ premlčané právo veriteľovi priznať nemožno), musel žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia pre uplynutie objektívnej premlčacej doby zamietnuť.

17. Už len pre úplnosť súd poukazuje na to, že žalovaný poskytol v konaní také vysvetlenie povinných náležitostí zmluvy o úvere, z ktorého nevyplýva, že by ich uvádzal tak, aby žalobcu oklamal, a požadované plnenie získal eventuálne úmyselne bezdôvodne. Podľa zmluvy o úvere žalovaný skutočne chcel na základe tejto zmluvy získať od žalobcu viac finančných prostriedkov než mu na základe úveru mal poskytnúť, táto podstata účelu poskytovania peňažných prostriedkov pri úveroch zo strany dodávateľov je však všeobecne známa a zákonom dovoľaná, pričom táto skutočnosť je v písomnej zmluve o úvere vo forme dojednaných mesačných splátok (určením ich výšky a počtu v súhrne presahujúcom sumu poskytnutých peňažných prostriedkov), uvedenia úrokovej sadzby a RPMN aj vyjadrená, a sama o sebe tak jeho úmysel získať toto plnenie bezdôvodne (a už vôbec nie v celom rozsahu nad rámec poskytnutých peňažných prostriedkov) nepreukazuje. V konaní nebola tvrdená a ani zistená taká okolnosť, ktorej neuvedenie mohlo podstatne spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku (viď bod 73. rozsudku SD EU C-42/15), a ktorá by tak svedčila o úmysle žalovaného sa na jeho úkor (bezdôvodne) obohatiť, najmä ak bol výklad niektorých ustanovení aj v súdnej praxi často rozdielny (viď napr. aj poukaz žalobcu na rozhodovaciu prax súdov ohľadom

predpokladov výpočtu RPMN a zjednocujúce rozhodnutie NS SR, podľa ktorého „Z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení do 31. marca 2015 2 nevyplýva, že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov alebo predpoklady pre jej výpočet“, vid' R 86/2021). Jednoducho uvedené skutočnosti nesvedčia o tom, že by žalovaný úmyselne chcel prijímať plnenia od žalobcu bez právneho dôvodu, resp. vedel o žalobcom teraz tvrdenej (eventuálnej) neoprávnenosti ich prijatia (že na nich nemá právo), a pre prípad, že sa tak stane, bol s tým uzrozumený.

18. Pokiaľ ide o prípadný poukaz na profesionálne postavenie žalovaného (známy súdu z obdobných konaní) a s tým súvisiace úvahy o povinnosti žalovaného poznať a absolútne vždy dodržiavať a správne aplikovať (úplne) všetky zákonné ustanovenia (na ktorých správny výklad majú často rozdielny názor aj samotné súdy), z ktorých by mal údajne vyplývať nepriamy úmysel žalovaného (pri ich eventuálnom nedodržaní) bezdôvodne sa

obohatiť na úkor spotrebiteľa, súd poukazuje na to, že takéto úvahy sú postavené na len predpokladoch, čo daný subjekt (vzhľadom na okolnosti a svoje osobné pomery) vedieť mohol a mal, na ktorých je však založená iba nedbanlivosť (vid' § 16 písm. b) Trestného zákona), a nie úmysel, pri ktorom musí tvrdené a preukázané (nie len predpokladaná možnosť), že subjekt následok (v danom prípade bezdôvodné obohatenie, teda získanie plnenia bez právneho dôvodu) chcel dosiahnuť (priamy úmysel), resp. vedel, že svojim konaním takýto následok (bezdôvodné obohatenie) môže spôsobiť (teda nestačí že o tom vedieť mohol a mal), a pre prípad že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený (nepriamy úmysel). V tejto súvislosti súd napokon poukazuje aj na už ustálenú rozhodovaciu prax NS SR (čl. 2 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP), ktorý vo veci sp. zn. 1Cdo 238/2017 zo dňa 18.10.2018 (na ktorú poukázal už aj v ďalších rozhodnutiach sp. zn. 7Cdo/227/2019 a 4Cdo/219/2019) uviedol, že: „... samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôže bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). ... Žalobca musí preukázať, že v čase kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota.“

19. Súdu je napokon vo vzťahu k odvracaniu námietok premlčania známa aj aktuálna argumentácia niektorých účastníkov jednoduchým poukazom na rozsudok SD EU z 22. apríla 2021 C-485/19 Profi Credit Slovakia, ECLI:EU:C2021:313, podľa ktorého: „Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnenne zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.“ Súd však poukazuje na to, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnený v tomto konaní nebol odvodzovaný zo súm zaplatených na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS a ani na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES tak, aby išlo okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku (opätovne vid' bod 73. rozsudku SD EU C-42/15), ale (len) poukazom na porušenie iných povinností ustanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi SR, resp. poukazom na absenciu niektorých osobitných náležitostí zakotvených v našej vnútroštátnej právnej úprave (v slovenskom právnom poriadku) nad rámec úpravy v zmysle uvedených smerníc (s tvrdeným následkom fikcie bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru výlučne podľa nášho právneho poriadku). Na tieto osobitné náležitosti (prípustné aj tak len ak nejdú nad rámec požiadaviek výslovne upravených v zmysle plnej harmonizácie v smerniciach EÚ - vid' napr. neprípustná požiadavka na rozlišovanie splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v zmysle eurokonformného výkladu smerníc podľa rozhodnutia NS SR 3Cdo/1462017, k čomu porovnaj aj rozsudok SD EU C-42/15, C-331/18 a druhý výrok vyššie uvedeného rozsudku C-485/19), a na nároky z nich vyplývajúce sa tak vzťahuje výlučne naša vnútroštátna právna úprava, vrátane právnej úpravy ich premlčania a jeho výkladu najvyššími súdnymi autoritami Slovenskej republiky, ktoré týmito smernicami a ich cieľmi (zásadou ich efektívneho uplatňovania) vylúčené nie sú. Podľa

odôvodnenia vyššie uvedeného rozsudku SD EU C-485/19 (bod 52.) „... je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v prípade neexistencie pravidiel Únie v danej oblasti prináleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu, aby na základe zásady procesnej autonómie upravil procesné podmienky týkajúce sa žalôb určených na zaručenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie ...“ (bod 56.) „... pokiaľ ide o námietku premlčacej lehoty voči žalobám podaným spotrebiteľmi na uplatnenie práv, ktoré im vyplývajú z práva Únie, je potrebné uviesť, že takéto pravidlo nie je samo osebe v rozpore so zásadou efektivity, pokiaľ jeho uplatnenie v praxi neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje výkon práv priznaných osobitne smernicami 93/13 a 2008/48. 57. Súdny dvor už totiž uznal, že ochrana spotrebiteľa nie je absolútna a že stanovenie primeraných lehôt na podanie žalôb pod hrozbou preklúzie v záujme právnej istoty je zlučiteľné s právom Únie.“ V danom prípade nejde o nárok odvodzovaný z výkonu práv priznaných osobitne smernicami 93/13 a 2008/4, nejde o vrátenie súm neoprávnene zaplatených na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami a cieľmi smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, a teda toto rozhodnutie tak na posudzovaný prípad nijako nedopadá.

20. O náhrade trov konania súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

21. Žalobca bol v konaní úspešný v časti o určenie neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok a žalovaný v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, pomer ich úspechu je z pohľadu výšky s týmito nárokmi súvisiacich trov konania približne rovnaký, a preto podľa § 255 ods. 2 CSP žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.